

Onbeperkt toegang tot **Premium** artikelen en Bouwwereld digitaal lezen?

Dat kan al vanaf € 7,29 per maand.

Direct abonneren

// [Bouwbesluit](#)

23 mei 2022

Nico Scholten (ERB): "Nieuwe daglichteisen maken bouw onbetaalbaar"

Premium

Door [Redactie Bouwwereld](#)

Vergunningvrij bouwen en verbouwen dreigt voor de gewone burger een dure zaak te worden als de Eerste en Tweede Kamer instemmen met de opname van nieuwe daglichteisen in het Besluit bouwwerken leefomgeving. Nico Scholten van Expertisecentrum Regelgeving Bouw is mordicus tegen. Hij stelt dat deze “nodeloze ingrepen in de bouwregelgeving” de gewone burger alleen maar op kosten jaagt.

In de voorhang wijziging Besluit Bouwwerken Leefomgeving (Bbl) die op 16 februari 2022 aan de Eerste en Tweede Kamer is aangeboden is sprake van nieuwe daglichteisen, gekoppeld aan de bepalingmethode, die is vastgelegd in NEN-EN 17037. Het plaatsen van een dakkappel ten behoeve van een nieuwe slaapkamer, het maken van een vergunningsvrije uitbouw en het verbouwen van een cascowoning tot een ingedeelde woning kan niet meer zonder dat een dure adviseur moet worden ingeschakeld. Deze moet een daglichtberekening maken die nodig is, omdat niet in strijd met het Bouwbesluit 2012 dan wel het Besluit bouwwerken leefomgeving mag worden gebouwd.

Bovendien spelen bij die bepalingsmethoden aspecten een rol die in de bouwregelgeving helemaal geen rol zouden mogen spelen. Als men achteraf de kleurstelling van de wanden wijzigt, bijvoorbeeld van wit naar een “kinderkleur”, heeft men daarmee ook de daglichtprestatie negatief beïnvloed en is er mogelijk sprake van overtreding van de bouwregelgeving.

Achtergrond daglichteisen

In de periode 1982-1992 zijn tal van studies uitgevoerd ter voorbereiding op het Bouwbesluit (zie mijn proefschrift uit 2001). Daarbij is de inhoudelijke conclusie getrokken dat de grootheid “daglichtfactor” uit V 1069 (voornorm) niet geschikt was voor publiekrechtelijke regelgeving. De minister stelt thans anno 2022 voor toch over te stappen op de daglichtfactor. Als reden wordt daarvoor opgegeven dat het beleid gericht is op aansluiting op (niet verplichte) Europese normbladen. Dat kan naar het oordeel van het [Expertisecentrum Regelgeving Bouw](#) alleen als dat normblad niet strijdig is met de uitgangspunten die aan de Nederlandse bouwregelgeving ten grondslag liggen, zoals het beginsel van vrije indeelbaarheid. De NEN-EN 17037 maakt vrije indeelbaarheid naar ons oordeel onmogelijk. Dat levert dan per definitie bovendien ook frictie op met circulair bouwen.

Bepaling daglichtfactor

Ook zijn voor de bepaling van de daglichtfactor eigenschappen van een gebouw nodig die geen onderwerp van de bouwregelgeving zijn, zoals reflectie van wanden, vloeren en het plafond. De kleur van de afwerking van die constructieonderdelen wordt daarmee bepalend voor het al dan niet voldoen aan de bouwregelgeving. Daarbij komt dat die kleur regelmatig door de bewoner of gebruiker van het gebouw wordt veranderd. Wij kunnen ons niets voorstellen bij handhaving ervan door de gemeente bij bestaande bouw.

Lichtdoorlatendheid glas

Dat geldt evenzo voor de lichtdoorlatendheid van het glas. Bij nader voorschrift is die factor (LTA) sedert 1 oktober 1992 bij de toepassing van NEN 2057 op 1 gesteld. Het maakt niet uit of de gebruiker kiest voor getint glas, kogelvrij glas of gordijnen achter het glas. In de toelichting wordt thans gesteld dat met de werkelijk LTA-factor moet worden gerekend.

Fictieve bouwkundige belemmeringen

Vanwege het principe van gelijke rechten voor een ieder kent de vigerende regelgeving een aantal specifieke voorschriften voor het hanteren van fictieve bouwkundige belemmeringen waarmee op voorhand rekening wordt gehouden met de omgeving op andere bouwwerkpercelen. Vanuit de Aanwijzingen van de regelgeving behoren die in het besluit zelf te zijn gegeven. In het Ontwerpbesluit wordt in de toelichting gemeld dat die in de Omgevingsregeling zullen worden opgenomen, zonder dat die thans kenbaar zijn. Daarom is de betekenis van het Ontwerpbesluit voor de praktijk niet kenbaar.

Ingewikkeldheid bepalingmethode

Ten slotte speelt bij de keuze van een voorschrift ook de ingewikkeldheid van de bepalingmethode een rol. De daglichtfactor is zonder computerprogramma niet te bepalen. Dat was ook in de periode 1982-1992 mede de reden over te stappen op de vereenvoudiging, zijnde de equivalente daglichtoppervlakte. De ingewikkeldheid staat op gespannen voet met de uitgangspunten horende bij toezicht en handhaving en bij vergunningsvrij bouwen.

Daglichtberekening

Een daglichtberekening kan alleen met een geavanceerd computerprogramma worden gemaakt. De daglichtfactor wordt gevonden door optelling van:

- de hemelcomponent (de directe bijdrage van het zichtbare gedeelte van de hemelkoepel);
- de externe reflectiecomponent (de bijdrage ten gevolge van reflectie van licht tegen vanuit het waarnemingspunt zichtbare oppervlakken buiten het raam (de lichtopening));
- de interne reflectiecomponent (de bijdrage ten gevolge van reflecties van door de lichtopening binnengekomen licht tegen wanden, plafond et cetera in het vertrek).

Daarbij moet rekening worden gehouden met de lichtdoorlatendheid van het materiaal in de vensteropening (zoals glas en zonwering) en de vervuiling hiervan, lichtonderscheppende onderdelen van het eigen gebouw (luifels en dergelijke) en andere gebouwen. Eventuele lichtvermindering door een vervuilde atmosfeer komt niet naar voren in de berekening van de daglichtfactor, maar beïnvloedt uiteraard wel de buiten in het vrije veld aanwezige verlichtingssterkte. In ernstig vervuilde gebieden kan de verlichtingssterkte tot minder dan de helft worden gereduceerd ten opzichte van die bij een schone atmosfeer.

De rekensoftware vraagt om:

- de locatie van het gebouw;
- de specificatie van de aard van de hemelkoepel;
- het aantal reflecties van tal van bouwdelen dat aangeeft hoe vaak een reflectie wordt weerkaatst;
- belemmeringen;
- de dikte van de gevel (en bijbehorende neggen bij de daglichtopeningen), alle uitwendige belemmeringen zoals balkons, gebouwen op eigen perceel, hekwerken, doorvalbeveiliging en schermen en de netto-glasoppervlakte;
- de LTA-waarde van het toegepaste glas;
- het rekengrid, dat moet worden gekoppeld aan de verblijfsruimte of het verblijfsgebied;
- borstweringen met een open karakter (bijvoorbeeld spijlenhek);
- het rekenvlak (rekening houdend met insprongen moet dit worden vastgelegd vanaf de binnenzijde van de gevel en fysiek aanwezige interne wanden of vanaf de begrenzing van de (fictieve) verblijfsruimte / het (fictieve) verblijfsgebied);
- het aan te houden rekenvlak;
- het aan te houden rekenraster;
- de wijze van de beoordeling van de uitkomsten in de punten van het rekenraster.

Anders dan bewust in de vigerende regelgeving vastgelegd, kan een gewone burger deze daglichtberekening niet zelf uitvoeren. Daarmee wordt de burger nodeloos op kosten gejaagd, terwijl daar geen enkele noodzaak voor bestaat.

Conclusie

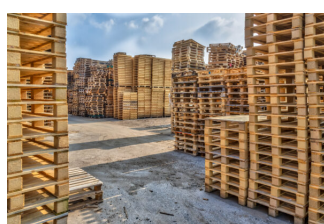
Het parlement zou de wetgever duidelijk moeten maken dat niemand behoefte heeft aan dergelijke nodeloze ingrepen in de bouwregelgeving. Dat adviseurs graag geld willen verdienen is bekend, maar dat zou voor de regelgever geen reden moeten zijn om goed functionerende bouwregelgeving te wijzigen.

Nico Scholten, Expertisecentrum Regelgeving Bouw

Lees [ook](#):

Nico Scholten (ERB): 'Raad past Bouwbesluit onjuist toe in uitspraak hoger beroep Twentse Glasgroep'

De Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (verder: de Raad) heeft op 6 april 2022 een uitspraak gedaan in ... [Meer lezen over](#)

B Bouwwereld.nl

0

Schrijf je in voor de nieuwsbrief

Met deze wekelijkse nieuwsbrief blijf je op de hoogte van het laatste nieuws uit de bouwtechniek.

Tags: [daglicht](#), [premium](#)

[Twitter](#) [WhatsApp](#) [Facebook](#) [LinkedIn](#)

[Toon reacties \(0\)](#)

Dit vindt u misschien ook interessant

[// Bouwbesluit](#), [// Bouwkennis](#),
[// Regelgeving & Normering](#)

Nieuwe eisen en
regelgeving in
Bouwbesluit 2012

[// Bouwbesluit](#), [// Bouwkennis](#),
[// Regelgeving & Normering](#)

Afwijken van
Bouwbesluit nu
economisch delict

[// Bouwbesluit](#), [// Bouwkennis](#),
[// Regelgeving & Normering](#)

Buitenlucht versus
niet-besloten ruimte

[// Bouwbesluit](#), [// Bouwkennis](#),
[// Regelgeving & Normering](#)

Toiletruimtes in het
Bouwbesluit 2003

[// Bouwbesluit](#), [// Bouwkennis](#),
[// Regelgeving & Normering](#)

Optoppen: een vorm
van verbouwen

[// Bouwbesluit](#), [// Bouwkennis](#),
[// Regelgeving & Normering](#)

Het
Bouwstoffenbesluit in
de praktijk

Duurzaam

- [Duurzaam bouwen](#)
- [Energielabel](#)
- [Binnenklimaat](#)
- [Biobased bouwen](#)
- [Isolatie](#)

Constructie

- [Staalconstructie](#)
- [Houtskeletbouw](#)
- [Prefab](#)

Bouwmaterialen

- [Glas](#)
- [Hout](#)
- [Beton](#)
- [Baksteen](#)
- [Composiet](#)